

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Oratio Ivdaeorum ad Petronium Præsidem, ne Caligulae statua templo
inferretur deprecantium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

Subiungit. Hoc est si extra ordinem tamen commode ultimo loco positum, ut minus apparatus videatur oratio.

ORATIO IVD AEORVM
ad Petronium Praefidem, ne C. Iuligula statua templo inferretur deprecantium.

Ex Philone lib. de legat. ad Caium.

Αποδοτέσθαι τὸν ἑσθλὸν. &c. qua sic latine se habent.

Iudaei pacis & quietis auctores.

Minus pro armis a natura data.

Iudaei quid fecerunt in ritibus & religione seruanda.

INermes, ut vides, adsumus, nequis nos dicat venire hostiliter. Manus autem pro armis a natura datas, retro fleximus, otiosas praebemus, & corpora ad certos ictus feruere volentibus: vxores, & liberos, famulique adduximus, supplices tibi, & per te Cajo aduoluiur domi relicto nemine, orantes vt, aut omnes seruetis, aut omnes interuentione deleatis. Sumus Petroni, & natura pacis cupidi, ad quam nos trahit cura liberorum aledorum ex nostris laboribus. Cajo imperium adepto primi ex tota Syria gratulati sumus: Vitellio, cuius successor es, tunc in nostra vire degente, qui super hac re literas acceperat, & a nobis ad caeteras ciuitates fama laetos nuntios pertulit. Primum nostrum templum excepit pro imperio C. Iij victimas, vt primum, aut etiam solum priuaretur religione patria. Decedimus priuatis aedibus, & possessionibus, suppellectilem vltro vobis in praedam offerimus, eo animo vt vos putemus non dare, sed accipere. Vnum pro his omnibus, petimus, ne quid in templo nouetur, vt que seruetur tale, quale a maioribus nobis est traditum. Id si non impetramus, necandos nos praebemus, ne videamus viuui, quod est morte grauius.

Audimus pedestres, equestrisque aduersus nos parari copias, si dedicationem impediemus. Nemo ita insaniet, vt eruus se opponat domino, l. benter iugulabimur. edant, matiens, fr. statim concidant, ne certamine ac suo angustiae gan, quicquid libet victoribus. Quid opus est exercitu? nos ipsi egregy acerdotes immolabimus victimas. adducemus ad templum mulieres vxoricidae: fratres, sororesque

fratricidae: pueros, puellasque innocentem aetatem puericidae. Tragicis vocabulis vtendum est in tragicis calamitatibus. Deinde in medio eorum stantes abluti cognato sanguine (nam talia l. uacra ad inferos properantibus conueniunt) admiscebimus, & proprium, nosmetipsos insuper iugulando. Muentium hoc mandatum erit vltimum: ne Deus quidem nos accuset, qui virtusque rationem habuerimus, & Imperatori debita reuerentia, & sacrarum legum custodia: Id fiet, si vitam, haud viuenda contempserimus. Audiuimus proficam fabulam e Graeca literatura profectam, tantam vim fuisse Gorgonei capitis, vt hac vita homines confectum verterentur in saxeos. Id quanquam fabulosum videatur, negari tamen non potest, simile quiddam magnos, nec opinatos casus efficere. Putas Petroni, si (quod absit) aliquid nostrates viderent in templum deduci statuam, non in saxa mutatum iri, oculis stupentibus, & per singula membra sopito naturali motu corporis. Extremum, Petroni, hoc erit nostrum votum exquisitissimum, non contendimus, ne imperata facias, moram tantum petimus, & oramus supplices, vt nobis liceat legatos ad Dominum mittere. Fortassis impetrabimus, ne religio coelestis numinis, ne leges sanctissimae aboliantur, neve vltimis etiam posthabeantur gentibus, quibus sui ritus manent incolumes, ne decreta eius aui proauique temerentur, quae nostros mores approbauerunt, diligenterque confirmarunt, Forfan his auditis fiet mollior. Non semper eadem sunt voluntates tyam sequitur principum, iratorum vero euanescent celeretur misericordia. Petiti sumus calumnijs, perimite adhibeamus remedium: durum est indicta causa damnari: si nihil impetramus, quid vetat, ne quae nunc vult, tunc faciat: ante missam legationem noli praecidere spem tot millium, non de lucro, sed de pietate contendentium. I. Sanctitas est lucrum est. est sanctitate vtilius?

Hac tum magna contentione, magnoque desiderio dicta sunt ab honoratissimis singul-tientibus, & anhelis, lachrymis simul, ac sudore diffluentibus, vt iam Petronio caeterisque miserat onem mouerent. Est enim mitis ingenio, & verbis, factique flexibilis.

OECONOMIA

orationis.

I. Exordium plenum miserationis, & prudens ad auertendam suspicionem seditionis, ne forte Petronius existimaret hanc popularem turbam, ad res nouandas concitaram. In hac autem demissione longe magis ad inflectendos animos sunt idonei, quippe Canes ledentem non mordent.

Causa se-
dentem non
mordant.

II. Argumentantur à suis obsequiis, & morum lenitate, quod apud Praesidem erat efficacissimum. De hac autem gentis beneuolentia, & fide erga Principes, honorifica testimonia colligit Iosephus lib. 2. aduers. Appionem.

III. Tradunt omnia prater religionem, vnam, & maximam animorum opulentiam, deinde in a dentes, & tragicos affectus erumpunt, quibus vel ferreum pectus emolliant. Graca tamen fabula de Gorgone, non multum facit ad grauitatem orationis, & olet stylum scholasticum, nisi velis eos apud Graculum hominem Graci fabulis consulto videri fuisse.

IV. Prudenti admodum consilio moram petunt, quam urgent, acriter honestis rationibus. In istis, plerumq; malo ruenti moram innectere, penitus amoliri est.

Subtexam hic apologiam Hermenigildi, qui apud Patrem Leuigildum, Gothorum Regem causam dicit. Si quis repletus uolet, legat si placet actionem oratoriam, à me de hoc argumento nuper editam.

HERMENIGILDI

Apologia.

LEVI. **A**ge licet tibi causam dicere, dilue si potes eas sceleris maculas, quae tibi à sole ipso in os illud tuum importunum regeruntur.

HERM. Innocentiam meam pater declarare facile est, innocentiae patrocinium inuenire difficile; Te vnum ego in hac flamma inuidiae, qua me ictum & propè fumantem vides, habui, quem appellarem, quem obtestarer, cui fidem meam iniquissimis calumnijs vexatam crederem. Nunc autem te per-

acerbum accusatorem, seuerum iudicem, & quod crudelius est, patrem iratum experior. Tu me penè ab hospitali mensa & regijs epulis extractum, ornamentis exui, vinciri, & huius calamitosi carceris tenebris mandari iussisti: vereor ne si me innocentem iterum dixerò, tuum iudicium, quod semper grauisimum fuit, videar refellere, & dum innocentiae meae patrocinari studeo, paternam culpam accusarem, quae res mihi supplicij omnibus acerbior semper visa est.

LEVI. Videte orationis insidias.

HERM. Tacbo igitur (mi pater) si iubes, & silentio premam conscientiam.

LEVI. Eloquere pericax, eloquere: teos inauditos damnare non soleo.

HERM. Loquar igitur (mi pater) quia iubes, non quod aut oratione, aut silentio sperem aliquid me effecturum. Sed utinam se res habuerit, postremas sanguinis mei voces tuis auribus infundam. Etenim si tantum hoc quicquid miseræ animæ reliquum esse voluisti, à meis calumniatoribus expectaretur, darem cum silentio iugulum, & cruorem meum largissime propinarem. Nunc autem hoc agitur ut demortui cineribus quiescere non liceat, sed ijs æterna criminis nota per lumum scelus adhærescat: hac si pater iniquus est, peto à te v. filij moribundi vltimos gemitus æquis auribus excipias.

LEVI. Age, tolle istam insidiosam orationem, dic de crimine.

HERM. Non est hoc nouum crimen (mi pater) iam diu telam illam confux tua Gofsintha, nobis verò nouerca semper infestior quam eius dignitas postulabat, in me & fratrem meum molitur. Vtinam (si liceret beatos manes sollicitare) parentis meae demortuae, tua verò augustae coniugis animam ad hoc tribunal adducere fas esset, silerem ego, & ipsa loqueretur: ioceret ut impendente tali necessitate, quae nobis illam matrem caelo, sed terris utilem scammam eripuit, languentibus ut poterat brachijs, me fratremque meum complexa, tibi per genitalem thorum, per castissimos amores, per inuicem communi foedera, communem sobolem commendabat: Ea tunc eramus ætate (mi pater) quae sensura doloris vix admittit. Sed tamen vbi tuos ro-rantes oculos, & te moribundæ corpori affusum, dextramque prehendentem vidimus, non tenuimus infantiles lachrymas, quas & tuus dolor, & matris inter has voces expi-

TABLE